

стандартів інформаційної безпеки серії 27000х, які можуть бути застосовані організаціями усіх рівнів у будь-яких сферах діяльності [1]. Стандарти серії 27000х забезпечують багатоаспектний підхід до питань інформаційної безпеки, починаючи із загального огляду задач та введення в термінологію і завершуючи пропозиціями кращих практик впровадження, розвитку та вдосконалення системи управління інформаційною безпекою. Про актуальність зазначених стандартів в сучасних умовах для бізнесу України свідчить прийняття частини з них в якості державних (ДСТУ ISO/IEC 27001-2015, ДСТУ ISO/IEC 27002:2015 тощо).

Політика інформаційної безпеки підприємства базується на багатоаспектному і комплексному підході до вирішення завдань захисту інформаційних ресурсів і повинна враховувати питання політик безпеки використання електронних сервісів та програмного-апаратного забезпечення, роботи персоналу в межах виконання посадових обов'язків, діяльності структурних підрозділів та підприємства в цілому тощо. Таким чином, ефективна політика безпеки розробляється з орієнтацією на структурну організацію підприємства, сферу і особливості його діяльності, кадровий склад, використовувані засоби та інформаційні технології.

При формуванні політики безпеки виникає питання економічної доцільності організації бажаного комплексу заходів інформаційної безпеки, оскільки витрати на систему безпеки можуть перевищити цінність об'єктів захисту. Як наслідок, необхідно враховувати, що окремі вразливості можуть зберегтися й після застосування обраних механізмів і сервісів безпеки, а тому і завдання синтезу політики зводиться до формування актуального рішення, яке безпеки визначає погоджену сукупність механізмів і сервісів безпеки, адекватну цінностям, що захищаються, і оточенню, у якому вони використовуються.

к.т.н. Муляр І.В. (ХмНУ)

к.т.н. Ленков Є.С.

к.т.н. Лоза В.М. (ВІКНУ)

Якубець А.В. (ХмНУ)

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

Технічний захист інформації (ТЗІ) – діяльність, спрямована на забезпечення інженерно-технічними заходами конфіденційності, цілісності та доступності інформації. Система ТЗІ – сукупність суб'єктів, об'єднаних цілями та завданнями захисту інформації інженерно-технічними заходами, нормативно-правова та їхня матеріально-технічна база.

Сучасне підприємство – об'єднує в складну систему велику кількість різнорідних компонентів, які в процесі функціонування підприємства можуть модифікуватися. Різноманіття та складність впливу внутрішніх та зовнішніх чинників часто не піддаються чіткому кількісному оцінюванню. Це призводить до того, що ця складна система може набувати нові якості, не властиві її складовим компонентів.

Виконавцем робіт із створення комплексної системи захисту інформації (далі - КСЗІ) в інформаційно-телекомунікаційній системі може бути суб'єкт господарської діяльності або орган виконавчої влади, який має ліцензію або дозвіл на право провадження хоча б одного виду робіт у сфері ТЗІ [2].

До складу КСЗІ входять заходи та засоби, які реалізують способи, методи, механізми захисту інформації від:

- витоку технічними каналами, до яких відносяться канали побічного електромагнітного випромінювання і наведення, акустoeлектричні та інші канали;

- несанкціонованих дій та несанкціонованого доступу до інформації, що можуть здійснюватися шляхом підключення до апаратури та ліній зв'язку, маскування під зареєстрованого користувача, подолання заходів захисту з метою використання інформації або нав'язування хибної інформації, застосування закладних пристроїв чи програм, використання комп'ютерних вірусів тощо;

- спеціального впливу на інформацію, який може здійснюватися шляхом формування полів і сигналів з метою порушення цілісності інформації або руйнування системи захисту.

Для кожної конкретної інформаційної системи склад, структура та вимоги до КСЗІ визначаються властивостями оброблюваної інформації, класом автоматизованої системи та умовами її експлуатації.

к.т.н., с.н.с. Мірошніченко О.В. (ВІКНУ)

к.т.н. Гавронський В.Є. (ХмНУ)

к.т.н. Гурман І.В. (ХмНУ)

к.т.н. Муляр І.В. (ХмНУ)

Жиров Б.Г. (ВІКНУ)

ПОБУДОВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ОЦІНЮВАННЯ ПАРАМЕТРІВ ЯКОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ

Розвиток сучасних телекомунікаційних систем і мереж обумовлює необхідність створення та надійного функціонування великого набору комунікаційних сервісів, що забезпечують ефективну роботу користувача із різномірною інформацією у телекомунікаційній мережі. Разом з тим, неоднорідність мережевих інформаційних ресурсів, так і аудиторії користувачів, якій вся ця інформація адресована, ускладнює об'єктивний аналіз та моніторинг телекомунікаційних ресурсів. Тому актуально, що при експлуатації телекомунікаційних мереж повинен бути використаний широкий спектр сучасних та науково обґрунтованих технічних і технологічних рішень їх аналізу та моніторингу.

Якість телекомунікаційної послуги включає усю сукупність характеристик послуги, які визначають її здатність задовольнити встановлені чи очікувані потреби споживача послуг та визначають сукупність специфічних показників, які характеризують споживчі властивості цієї послуги та